

Νίκος Γ. Μοσχονάς

RACCONTI BORGHESI
ΑΣΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Δώδεκα αστικά διηγήματα & ένας μονόλογος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΔΩΔΩΝΗ

Τα κείμενα που ακολουθούν είναι προϊόν φαντασίας.
Οποιαδήποτε ομοιότητα ή αναλογία με τόπους,
καταστάσεις και πρόσωπα είναι συμπτωματική.

Η επέτειος

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΦΩΤΙΖΟΤΑΝ απο τα φανάρια που είχαν κρεμαστεί σε μικρά διαστήματα απο χαμηλούς μεταλλικούς φανοστάτες τυλιγμένους με λευκά και ρόδινα τριαντάφυλλα. Απο την είσοδο της πλατείας Θεσείου προχωρούσε φιδωτό και περνώντας πλάι απο τον φωτισμένο αρχαίο ναό κατηφόριζε ανάμεσα στα ερείπια προς τη Στοά του Αττάλου. Είχε αρχίσει να βραδιάζει και μια ελαφριά δροσιά έπεφτε σπάζοντας τη φθινοπωρινή ζέστη. Οι καλεσμένοι έδειχναν στην είσοδο την πρόσκληση και ακολουθώντας το μονοπάτι περνούσαν απο το Θεσείο και κατευθύνονταν προς τη Στοά. Στη διαδρομή, τους συνόδευαν οι ρομαντικές μελωδίες της δεκαετίας του '60 που έπαιζε ένα μικρό σύνολο εγχόρδων και πνευστών στημένο στον πρόδομο του Θεσείου. Μπροστά στη Στοά υποδέχονταν τους καλεσμένους ο Πέτρος και η Μάρω. Και οι δύο ένιωθαν ευτυχισμένοι βλέποντας όλα αυτά τα συγγενικά και τα φιλικά πρόσωπα να έρχονται για να γιορτάσουν μαζί-τους την επέτειό-τους. Όλοι ήταν ντυμένοι με απλά ρούχα, όπως όριζαν οι οδηγίες στην πρόσκληση που είχαν λάβει. Ρούχα με την απαραίτητη εκζήτηση απλότητας. Χωρίς συμβατικότητες αλλά με απέρριπτα ενδυματολογικά επινοήματα. Και όλοι έλαμπαν απο χαρά. Ήταν όμορφη η βραδιά και ήταν υπέροχος ο χώρος. Ο Πέτρος ήταν πολύ

ικανοποιημένος απο την επιλογή. Βέβαια, είχε σκεφτεί αρχικά να γινόταν η γιορτή στον λόφο του Φιλοπάππου, όπου είχε τα τελευταία χρόνια διαμορφωθεί κατάλληλα ο χώρος για ανάλογες εκδηλώσεις, αλλά τελικά προτίμησε την Αγορά, απ' όπου υπήρχε όχι μόνο η εκπληκτική θέα της φωτισμένης Ακρόπολης αλλά και το ατμοσφαιρικό περιβάλλον με τον υποβλητικό φωτισμό των αρχαίων ερειπίων και του Θησείου· και φυσικά ήταν και η άνεση που πρόσφερε η Στοά του Αττάλου. Ο Πέτρος και η Μάρω χαιρετούσαν κάθε καλεσμένο ανταποδίδοντας ένα καλό λόγο στις δικές-του ευχές και έδειχναν το λιτά στολισμένο τραπέζι όπου ο λευκοντυμένος μπάρμαν – σε αντίθεση με τη φροντισμένη απλή αμφίεση των καλεσμένων – πρόσφερε δροσερό παντς ή ροζέ σαμπάνια. Ο ελεύθερος χώρος της Στοάς δεν άργησε να γεμίσει. Ο διακριτικός φωτισμός αναδείκνυε την κομψότητα του κτηρίου και οι γλάστρες με τα πλατύφυλλα φυτά ανάμεσα στους κίονες έδεναν αρμονικά με τις λιτές γραμμές-τους προσδέτοντας ένα τόνο ευφροσύνης που συμπληρωνόταν με τις μελωδίες που ξεχύνονταν απο το Θησείο σε όλη την κοιλάδα της Αγοράς. Στα δύο άκρα της Στοάς είχαν τοποθετηθεί μακρόστενα τραπέζια με εδέσματα και σε όλο το μήκος του χώρου ήταν στρωμένα κυκλικά τραπέζια για τους καλεσμένους. Ένα μικρό ανθοδοχείο με γιασεμιά στόλιζε κάθε τραπέζι διαχέοντας τη λεπτή μυρωδιά στην ατμόσφαιρα. Οι καλεσμένοι κρατώντας το ποτήρι στο χέρι πλησίαζαν τους γνωστούς και αντάλλαζαν φιλοφρονήσεις σχολιάζοντας την επιλογή του ζευγαριού που γιόρταζε. Ήταν ευχάριστη έκπληξη για όλους. Ήξεραν, βέβαια, πως πολλοί γνωστοί Αθηναίοι προτιμούσαν πλέον να χρησιμοποιούν τέτοιους χώρους για γιορταστικές εκδηλώσεις και για δεξιώσεις. Τα ξενοδοχεία ήταν ξεπερασμένα. Εδώ και λίγα χρόνια που με την οικο-

νομική κρίση είχαν στενέψει για το δημόσιο τα πράγματα, το κράτος είχε επιτρέψει την εκμετάλλευση των αρχαιολογικών χώρων και των δημόσιων κήπων για ιδιωτικές δεξιώσεις. Στην αρχή το πράγμα ξένισε και δεν ήταν λίγοι εκείνοι που αντέδρασαν με άρθρα στον τύπο και με διαμαρτυρίες προς το υπουργείο για εκπόρνευση της πολιτισμικής εθνικής κληρονομιάς. Αλλά η ανάγκη ήταν ανάγκη. Χωρίς να σταματήσουν ολότελα, οι διαμαρτυρίες λιγότεψαν και όλο και περισσότεροι εύρισκαν κομψό και κοσμικά επιβεβλημένο να νοικιάσουν ένα τέτοιο χώρο για μια γιορταστική βραδιά.

Ένας από τους καλεσμένους, ο Φίλιππος, κρατώντας το ποτήρι με τη σαμπάνια που μόλις είχε πάρει πλησίασε την παρέα των φίλων που συζητούσε λίγο παραπέρα. Ο ίδιος δεν ήταν πρώτη φορά που τύχαινε να προσκληθεί σε τέτοια εκδήλωση. Άλλωστε, όντας γνωστός στους κοσμικούς κύκλους της Αθήνας, δεχόταν συχνά προσκλήσεις σε δεξιώσεις. Ωστόσο, ήταν η πρώτη φορά που βρέθηκε στην Αγορά. «Πώς σας φαίνεται η βραδιά;» ρώτησε και χωρίς να περιμένει την απάντηση συνέχισε «Νομίζω ότι ο Πέτρος έχει εξαιρετικό γούστο· διάλεξε εξαιρετο χώρο». «Η Μάρω θέλεις να πεις», τον αντίσκοψε η Δάφνη χαμογελώντας και διορθώνοντας το μεταξωτό σάλι που είχε ριγμένο στον ώμο και που κάλυπτε ελάχιστα το λευκό μισάνοιχτο πουκάμισο. «Εσύ αμέσως να υποστηρίξεις το φύλο-σου» της είπε εκείνος. Οι άλλοι γέλασαν. «Είναι αλήθεια», είπε ένας από την παρέα, «πως η Μάρω το κατάφερε. Δεν είναι και εύκολο. Η ζήτηση είναι μεγάλη και μάλιστα για τέτοιους χώρους. Αν ήταν για το θέατρο του Διονύσου ή για τη Ρωμαϊκή Αγορά ή ακόμη και για την Ακαδημία Πλάτωνος, το πράγμα άλλαζε. Αλλά αυτός εδώ είναι απο τους πιο περιζήτητους χώρους». «Και τους πιο ακριβούς»,

πρόσθεσε ένας άλλος, «όσο για την Ακαδημία Πλάτωνος που είπες, έ, ποιος θα πήγαινε εκεί κάτω να μου έλεγες για τον Κεραμεικό ή για το Μουσείο της Ακρόπολης, μάλιστα». Η Δάφνη ξαναπήρε τον λόγο· «Ξέρετε, πριν από ένα μήνα δημιούργησε μεγάλο θέμα ο Γαβρίλογλου που ζήτησε να νοικιάσει για ολονύκτιο πάρτυ την Ακρόπολη, αλλά του την αρνήθηκαν», «Αρνήθηκαν σε ένα τέτοιο επιχειρηματία την Ακρόπολη;» είπε ένας από εκείνους που δεν είχαν μιλήσει μέχρι εκείνη τη στιγμή, «Αυτός θα πλήρωνε όσα και να του ζητούσαν». Η συζήτηση προχώρησε στο ίδιο κλίμα. Θυμήθηκαν ότι στα χρόνια της κρίσης και χωρίς κέρδος για το δημόσιο κάποιοι λεφτάδες είχαν γλεντοκοπήσει στο θωρηκτό Αβέρωφ. Αλλά μήπως και ο Σαββόπουλος δεν είχε γιορτάσει τα γενέθλιά-του στο Ηρώδειο βάζοντας να πεταχτεί από την τεράστια τούρτα η Καλομοίρα; Αλλά, φυσικά, αυτό έγινε σε συναυλία του καλλιτέχνη· δεν είχε νοικιάσει το Ηρώδειο για διασκέδαση, ο άνθρωπος, όλα κι όλα.

Κι έπειτα το Ηρώδειο δινόταν συχνά για κάθε λογής συναυλίες. Είχε γίνει κάπως σαν το Olympia του Παρισιού. Και ο Χατζηδάκης έκανε συναυλίες στη Ρωμαϊκή Αγορά. Πάντως, τώρα, με το νοίκιασμα των χώρων σε ιδιώτες που τα είχαν, το κράτος κατάφερε να έχει έσοδα. Και γιατί όχι. Οι Άγγλοι ήταν πιο έξυπνοι που νοίκιαζαν τις αίθουσες του Βρετανικού Μουσείου; Μια εκδήλωση μπορούσε να αποφέρει περισσότερα απ' όσα τα εισιτήρια από τους αρχαιόφιλους επισκέπτες σ' ένα χρόνο. Και δεν νοικιάζονταν οι χώροι μόνο σε γηγενείς μεγαλοεπιχειρηματίες. Ήταν και διάσημοι ξένοι, ιδιαίτερα Ρώσοι δισεκατομμυριούχοι και Άραβες μεγιστάνες που έδιναν όσα τους ζητούσαν για μια τέτοια βραδιά. Για την Ελλάδα αυτή ήταν η νέα ζηλευτή διεθνώς και αδιαφιλονίκητη βιομηχανία· ο τουρισμός ερ-

χόταν δεύτερος και είχε να παλέψει με ισχυρούς ανταγωνιστές.

«Το ζήτημα είναι πώς ξόδεψε τόσα λεφτά ο Πέτρος», σχολίασε με χαμηλή φωνή κάποιος απο την ομήγυρη. Οι άλλοι έμειναν για λίγο σκεφτικοί. «Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που έχει αναπτύξει του αφήνουν μεγάλα κέρδη», διευκρίνισε ο Φίλιππος, «κι έπειτα έχει γερές διασυνδέσεις σε πολλά επίπεδα», πρόσθεσε με νόημα, «δεν είναι ο παλιός συμφοιτητής που ξέραμε!»

Σε άλλο σημείο της Στοάς, η Δάφνη, φορώντας ένα ολόσωμο ριχτό λινό φόρεμα που έδινε την εντύπωση χιτώνα, αποσπάστηκε απο τη συντροφιά-της μόλις είδε τον Γιώργο που κατευθυνόταν χαμογελώντας προς το μέρος-της. Εκείνος φορούσε το συνηθισμένο κλασικό ακριβό μπλουτζίν και ριγέ πουκάμισο. «Ποτέ δεν αλλάξεις ντύσιμο», του είπε μόλις πλησίασαν. «Θα έπρεπε;» ρώτησε αδιάφορα τάχα εκείνος, «Κι εσύ πάντα όμορφη, ότι κι αν φοράς», πρόσθεσε. Φιλήθηκαν σταυρωτά. Ήταν φίλοι απο παλιά· η Δάφνη, μάλιστα, κάποτε τον διεκδικούσε κι εκείνος το είχε αντιληφθεί αλλά ήταν πάντα δεσμευμένος. Αυτό δεν τους εμπόδιζε να είναι πολύ καλοί φίλοι. Η συζήτηση στράφηκε στα συνηθισμένα· πόσο καιρό είχαν να ιδωθούν, είχαν μείνει στα τηλεφωνήματα, ευτυχώς που έτυχε αυτή η επέτειος των φίλων-τους. Και τί ωραία δεξίωση, πού να το φαντάζονταν άλλοτε ότι θα μπορούσαν να γιορτάζουν σε τέτοιους χώρους. Μα οι αρχαιολόγοι το είχαν παρακάνει. Έκλειναν τα πάντα· ευτυχώς που τώρα το κράτος κατάλαβε την πολύπλευρη αξία των αρχαιολογικών χώρων για την εθνική οικονομία· και όχι μόνο για τις συνηθισμένες επισκέψεις τουριστών. Αλλά και ο κόσμος να τα ζει τα αρχαία, όχι να τα βλέπει μόνο πίσω απο μαντρότοιχους και συρματοπλέγματα. «Φυσικά κοστίζει μια τέτοια χρήση», είπε

ο Γιώργος και πρόσδεσε «ποιος ξέρει πόσα θα του έφυγαν του Πέτρου». Η Δάφνη τον κοίταξε στα μάτια με ειρωνικό χαμόγελο· «Νομίζεις πως δεν θα έκαμε παζάρι; Οι πλούσιοι δεν τα δίνουν εύκολα». Ο Γιώργος γέλασε, σήκωσε το ποτήρι-του και ήπια λίγο. «Έχεις δίκιο», είπε, «άλλωστε, γιατί υπάρχουν και οι γνωριμίες;». Εκείνη τη στιγμή τους πλησίασε μια κοπέλα κρατώντας ένα δίσκο με ποτά. Άφησαν τα ποτήρια-τους στον δίσκο και ο Γιώργος πήρε ένα δεύτερο ποτήρι με σαμπάνια. Θυμήθηκαν πώς ξεκίνησε ο Πέτρος, πώς γνώρισε το πλουσιοκόριτσο και παντρεύτηκαν, πώς μπήκε στις επιχειρήσεις του πεθερού-του και πώς ανοίχτηκε με δάνεια, πώς κατάφερε και δεν τον άγγιξε η κρίση έχοντας πάντα γερά δεμένους τους κάβους.

Η Μάρω περνούσε απο συντροφιά σε συντροφιά απευδύνοντας μερικές φιλοφρονήσεις στους καλεσμένους. Κομπή και χαριτωμένη ενσάρκωνε τέλεια τον ρόλο της οικοδέσποινας. Ήρθε κοντά-τους σηκώνοντας το ποτήρι που κρατούσε και τους ευχήθηκε. «Πολύ όμορφη η βραδιά και έξοχος ο χώρος», είπε η Δάφνη. Ο Γιώργος συμφώνησε με ένα νεύμα. «Πάντοτε ήθελα να γιορτάσουμε εδώ αυτή την επέτειο και χαίρομαι που η επιθυμία-μου έγινε πραγματικότητα», είπε με χαμόγελο ικανοποίησης η Μάρω. Στο πρόσωπό-της δεν υπήρχε ίχνος έπαρσης· θεωρούσε πως η βραδιά αυτή ήταν φυσικό αποτέλεσμα της οικονομικής δύναμης και της κοινωνικής θέσης που είχε το ζευγάρι. Μια θέση που είχε αποκτηθεί με τις προσπάθειες των δύο προηγούμενων γενεών και που η δική-τους τώρα τη στερέωνε όλο και περισσότερο χάρη στις πρόνοιες και στις τολμηρές επενδύσεις του Πέτρου. Εκείνη τη στιγμή ένας νεαρός σερβιτόρος περνούσε ανάμεσα στις συντροφιάς καλώντας διακριτικά τους καλεσμένους να προχωρήσουν προς τα δύο τραπέζια με τα εδέσματα. Όλοι κινήθηκαν με

αργούς ρυθμούς προς τα άκρα της Στοάς και σιγά-σιγά άρχισαν τα κυκλικά τραπέζια να γεμίζουν με συντροφικές συνδαιτημόνων. Το μεσαίο τραπέζι είχε κρατηθεί για τους οικοδεσπότες και μερικούς στενούς φίλους. Στο μεταξύ το μουσικό σύνολο κατέβηκε απο το Θησείο και στήθηκε σε μικρό βάθρο, απέναντι απο το τραπέζι των οικοδεσποτών, όπου συνέχισε να παίζει γνωστούς ρυθμούς. Μέσα στη γενικευμένη χαρμονή, απο τα τραπέζια ακούγονταν ήρεμες χαμηλότερες συζητήσεις που συνοδεύονταν απο τους χαρακτηριστικούς ήχους των μαχαιροπήρουνων.

Ξαφνικά όλα τα φώτα έσβησαν και δύο φωτοβολίδες εκτοξεύτηκαν με έντονο συριγμό απο τον λόφο του Θησείου. Οι μουσικοί αιφνιδιάστηκαν και σταμάτησαν να παίζουν. Όλοι γύρισαν έκπληκτοι να δουν και ξέσπασαν σε χειροκροτήματα. Ωστόσο, περισσότερο έκπληκτοι κόνιταζαν οι οικοδεσπότες το αναπάντεχο θέαμα. Δεν είχαν προβλέψει κάτι τέτοιο και το γραφείο που είχε αναλάβει τη διοργάνωση της δεξίωσης δεν τους είχε προϊδεάσει γι' αυτό το ενδεχόμενο. Προτού προλάβουν να συνειδητοποιήσουν και να ελέγξουν την κατάσταση ακούστηκε μέσα στο γενικό σκοτάδι μια σταθερή αντρική φωνή απο τηλεβόα που αντηχούσε σε όλο τον χώρο της αρχαίας Αγοράς: «Θεωρούμε απαράδεκτο να ποδοπατείται η εθνική-μας κληρονομιά για να διασκεδάζουν οι πλουτοκράτες και οι κόλακες-τους. Η οργάνωσή-μας δεν θα επιτρέψει τη βεβήλωση και τη γελοιοποίηση των ιερών χώρων του τόπου. Σας προειδοποιούμε ότι έχει τοποθετηθεί βόμβα που θα εκραγεί σε δεκαπέντε λεπτά». Όλοι είχαν αποσβολωθεί. Την απόλυτη σιγή διαδέχτηκε τρομερή αναταραχή. Καδίσματα που σπρώχνονταν, τραπεζομάντηλα που παρασέρνονταν, πιάτα που έπεφταν με πάταγο, φωνές, τσιριχτά γυναικών. Όλοι έτρεχαν στον ανοιχτό χώρο πανικόβλητοι.

Οι μουσικοί κρατώντας τα όργανα στα χέρια σπρώχνονταν μαζί με τους άλλους. Κανείς δεν ήξερε πού να κατευθυνθεί. Οι περισσότεροι έτρεχαν προς τον λόφο του Θησείου, άλλοι τράπηκαν προς τη μεριά της εκκλησιάς των Αγίων Αποστόλων, όσο μακρύτερα απο τη Στοά μπορούσαν, άλλοι προσπαθούσαν να παραβιάσουν την έξοδο προς την οδό Αδριανού. Οι λιγοστοί ιδιωτικοί αστυνομικοί είχαν ενωθεί με τον κόσμο στην προσπάθειά τους να διαφύγουν. Μέσα στο σκοτάδι που το έσπαγαν μόνο οι ανατάγειες απο τα μακρινά φώτα των γύρω δρόμων οι καλεσμένοι και όσοι άλλοι βρίσκονταν εκεί συγκρούονταν μεταξύ τους, έπεφταν πάνω στα χαλάσματα, χτυπούσαν, φώναζαν, έβριζαν, βλαστημούσαν τους ακτιβιστές και όποιον άλλο τους ερχόταν στο μυαλό. Η ταραχή και ο πανικός διαδόθηκε και στους πελάτες των μαγαζιών της οδού Αδριανού και της Αποστόλου Παύλου, όπου είχε ακουστεί το απειλητικό μήνυμα. Κάποιοι απο αυτούς δικαίωναν τους ακτιβιστές, άλλοι τους έβριζαν κι άλλοι ειρωνεύονταν τους λεφτάδες που ήθελαν να διασκεδάσουν σε τέτοιους χώρους και κάποιοι μιλούσαν περιφρονητικά για το κράτος που ξεπούλαγε τα ιερά και τα όσια.

Η τραγικότητα του πανικού δεν είχε επιτρέψει να επικρατήσει μια απλή σκέψη· ότι οι ακτιβιστές που διακήρυτταν πως αγωνίζονταν για τη μη βεβήλωση της ιστορικής εθνικής κληρονομιάς δεν θα ανατίναζαν τα αρχαία μνημεία. Την άλλη μέρα, ο χώρος της Αγοράς ήταν διάσπαρτος απο σκισμένα ρούχα, γυαλιά, ξεταιριασμένες γόβες, κινητά τηλέφωνα. Στα τραπέζια της Στοάς αδέσποτες γάτες και σκυλιά απολάμβαναν τα φαγητά που είχαν εγκαταλείψει οι πανικόβλητοι συνδαιτυμόνες.